

Efectes de la primera aplicació de les NIC/NIIF. El cas d'Amadeus

JORDI PERRAMON
JOSEP MARIA REALP
Universitat Pompeu Fabra

Resum

A partir del present exercici 2005, unes 7.500 empreses de la Unió Europea (UE), Islàndia, Liechtenstein i Noruega estaran subjectes al Reglament 1606/2002/CE del Parlament Europeu, segons el qual s'haurien d'aplicar les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF) sobre els estats financers consolidats de les empreses cotitzades. Aquest estudi es planteja, com objectiu fonamental, el d'analitzar l'impacte de la implementació de les NIIF sobre el balanç de situació i l'estat de pèrdues i guanys d'Amadeus.

La conclusió del present article és que la introducció de les NIC/NIIF ha afectat tant a nivell qualitatiu com a nivell quantitatiu els estats financers de l'empresa analitzada.

Paraules clau

Comptabilitat, NIC, NIIF, Harmonització Comptable.

1. Introducció i objectius

A partir de l'exercici 2005 unes 7.500 empreses de la Unió Europea (UE), Islàndia, Liechtenstein i Noruega estaran subjectes al Reglament 1606/2002/

CE del Parlament Europeu, segons el qual s'haurà d'aplicar les Normes Internacionals de Comptabilitat (NIC) / Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF) sobre els estats financers consolidats de les empreses cotitzades.

Les NIIF són emeses pel International Financial Standards Board (IASB), organisme privat i independent (és a dir, no vinculat a organismes públics) integrat per catorze membres, que provenen tant de l'entorn acadèmic com professional. La Comissió Europea es reserva el dret d'acceptar les normes emeses per l'IASB, amb prèvia revisió per part del ARC (Accounting Regulatory Committee) i el EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group).

Aquest estudi es planteja com objectiu fonamental el d'analitzar l'impacte de la implementació de les NIIF sobre el balanç de situació i l'estat de pèrdues i guanys d'Amadeus.

Per a portar a terme l'estudi s'ha utilitzat la informació feta pública en els estats financers de l'empresa, analitzant amb especial interès la conciliació entre normativa NIC/NIIF i el Pla General de Comptabilitat (PGC).

2. Principals diferències d'aplicació entre les NIC/NIIF i el PGC en els estats financers d'AMADEUS

Podem distingir les principals diferències entre les NIC/NIIF i el PGC en dues grans àrees: diferències a nivell de presentació dels estats financers (tractades en els punts 2.1 i 2.2) i diferències a nivell de normes de valoració (tractades en el punt 2.3 i 2.4)

2.1. NIC 1: Presentació dels estats financers

Les diferències més importants entre la NIC 1 i la normativa espanyola es deriven dels components bàsics que han de figurar en els comptes anuals i en la forma com s'ha de presentar aquesta informació.

D'acord amb la NIC 1 els estats financers han d'estar compostos pel balanç de situació, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de fluxos de tresoreria, l'estat de canvis en els fons propis i les notes explicatives. En canvi, d'acord amb la Normativa Comptable Espanyola (NCE) els components dels estats financers són únicament el balanç de situació, el compte de pèrdues i guanys i la memòria (que inclou, d'acord amb la 4ª part del PGC el quadre de finançament i el moviment dels fons propis). D'aquesta manera, amb l'entrada de les NIC/NIIF, les empreses haurien de considerar el moviment dels fons propis com un component independent de la memòria en els estats financers. Així mateix, el quadre de finançament, tal com es coneix, serà substituït per l'estat de fluxos de tresoreria (cash flow). L'estat de fluxos de tresoreria per-

metrà a l'usuari dels estats financers avaluar la capacitat de l'empresa per a generar tresoreria i altres actius equivalents, com inversions a curt termini sense riscos significatius i fàcilment convertibles en tresoreria.

Presentem a continuació el balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net i l'estat de fluxos de tresoreria d'Amadeus:

BALANCE DE SITUACIÓN CONSOLIDADOS AL 31 DE DICIEMBRE (EXPRESADOS EN MILES DE EUROS)		
ACTIVO	2004	2003
Activo circulante		
Tesorería y otros activos equivalentes (Nota 21)	104.669	42.101
Clientes por ventas y prestación de servicios, neto (Nota 4)	245.228	182.429
Empresas vinculadas deudoras, neto (Nota 4 y 14)	58.921	63.021
Créditos a empresas asociadas (Nota 14)	1.190	88
Administraciones Públicas Deudoras (Nota 19)	41.611	42.023
Ajustes por periodificación y otros activos a corto plazo (Nota 5)	77.456	82.810
Total activo circulante	529.075	412.472
Inmovilizaciones materiales (Nota 6)		
Terrenos y construcciones	130.142	129.213
Equipos de proceso de datos	465.097	425.707
Otras inmovilizaciones materiales	138.616	128.503
	733.855	683.423
Menos amortización acumulada	446.321	410.944
Inmovilizaciones materiales netas	287.534	272.479
Inmovilizaciones inmateriales (Nota 7)		
Patentes, marcas y licencias	79.903	88.673
Tecnología	72.282	41.688
Proyectos de desarrollo de aplicaciones informáticas	371.859	324.957
Derechos intangibles	274.748	272.093
Fondo de comercio	453.383	310.961
Otras inmovilizaciones inmateriales	9.137	5.486
	1.261.312	1.043.858
Menos amortización acumulada	604.103	487.806
Inmovilizaciones materiales netas	657.209	556.052
Impuestos anticipados (Nota 19)	108.779	126.115
Créditos a empresas asociadas (Nota 14)	1.015	1.725
Inversiones en empresas asociadas (Nota 8)	27.588	63.273
Otras inversiones a largo plazo, neto (Nota 8)	63.839	104.757
Total otro activo no circulante	201.221	295.870
Total activo fijo	1.145.964	1.124.401
Total activo	1.675.39	1.536.873

Figura 1. Balanç de Situació d'Amadeus a 31 de desembre de 2004 i 2003 (nota original de la Memòria dels Comptes Anuals de la companyia)

Tal com es pot observar en la figura 1, el *balanç de situació* sota NIC/NIIF, a nivell de format, no presenta diferències significatives respecte a la presentació balanç de situació segons el PGC.

A nivell de *Compte de Pèrdues i Guanys*, tal com es pot observar en la figura 2, podem resumir les principals diferències en relació al format de la mateixa, tal com segueixen:

- Es presenta en format vertical en lloc de presentar-se en format de compte.
- Les despeses d'explotació poden ser presentades per naturalesa (tal com exigeix el PGC) o bé per funció, segons es doni una informació

més rellevant de l'empresa. En el cas concret d'Amadeus, podem observar que han estat presentades per funció, diferenciant el cost de vendes i les despeses de vendes, generals i d'administració. En el cas que s'opti per aquest tipus de presentació, l'empresa es veurà obligada a presentar, en alguna nota de la memòria, informació relativa a les despeses per amortització i a les despeses de personal.

- La normativa internacional és molt restrictiva en la consideració de resultats extraordinaris. Tots els beneficis i pèrdues de l'exercici haurien de ser considerats com ordinaris, tret que siguin realment molt puntuals i totalment aliens a l'activitat pròpia de l'empresa. Per aquest motiu, i tal com s'observa en la figura 2, difícilment trobarem resultats extraordinaris en els comptes de pèrdues i guanyos sota NIC/NIIF.

Adicionalment al resultat de l'exercici, en el Compte de Pèrdues i Guanyos, també es presentarà el benefici per acció. Aquest concepte serà tractat en el següent apartat.

CUENTAS DE PÉRDIDAS Y GANANCIAS CONSOLIDADAS PARA LOS EJERCICIOS TERMINADOS EL 31 DE DICIEMBRE (EXPRESADOS EN MILES DE EUROS)		
	2004	2003
Importe neto de la cifra de negocios (Nota 15)	2.056.680	1.929.009
Coste de ventas	1.620.379	1.528.358
Beneficio bruto	436.301	400.651
Gastos de ventas, generales y de administración	92.887	80.021
Beneficios de explotación	343.414	320.630
Otros ingresos (gastos)		
Gasto por intereses, neto (Nota 17)	(6.045)	(15.713)
Diferencias positivas (negativas) de cambio	(4.109)	(1.931)
Otros ingresos (gastos), neto	397	2.980
Beneficios antes de impuestos	333.657	305.966
Impuesto sobre Sociedades (Nota 19)	129.018	122.182
Beneficios después de impuestos	204.639	183.784
Beneficios (pérdidas) de empresas asociadas	(8.279)	(23.645)
Resultados atribuidos a socios externos	11.672	(25)
Beneficios del ejercicio	203.032	160.114
Beneficio neto básico por acción de clase "A" en EURs (Nota 20)	0.36	0.28
Beneficio neto básico por acción de clase "B" en EURs (Nota 20)	-	-
Beneficio neto por acción diluida de clase "A" en EURs (Nota 20)	0.36	0.28
Beneficio neto por acción diluida de clase "B" en EURs (Nota 20)	-	-

Figura 2. Compte de Pèrdues i Guanyos d'Amadeus a 31 de desembre de 2004 i 2003 (nota original de la Memòria dels Comptes Anuals de la companyia)

L'estat de canvis en el patrimoni net, tal com el seu nom indica, presenta les variacions que han experimentat els fons propis de l'empresa durant l'exercici. Equival, per tant, al moviment de fons propis que, sota la NCE es presentava en una nota de la memòria dels comptes anuals. No obstant això, sota NIC/NIIF aquesta informació adquireix la importància del Balanç de Situació i el Compte de Pèrdues i Guanys i es presenta a continuació d'ambdós. Així mateix, i tal com podem observar en la figura 3, un concepte poc habitual en la NCE, les Reserves de Revalorització (presentades en la figura 3 sota el concepte de Resultats acumulats), adquirirà una importància rellevant en el patrimoni de les empreses sota NIC/NIIF, donada la possibilitat o obligatorietat, en diferents normes de valoració, de valorar els actius a valor raonable amb contrapartida aquestes reserves.

ESTADOS DE CAMBIOS EN LOS FONDOS PROPIOS CONSOLIDADOS (EXPRESADOS EN MILES DE EUROS)						
	Capital suscrito	Prima de emisión	Acciones propias y otros instrumentos financieros relacionados con acciones	Resultados acumulados positivos/ (negativos) y otras reservas	Diferencias de conversión	Total
Saldo a 31 de diciembre de 2002	27.898	373.195	(128.050)	367.026	(17.729)	622.340
Instrumentos financieros relacionados con acciones propias	-	(3.543)	-	-	-	(3.543)
Activos financieros disponibles para la venta	-	-	-	4.092	-	4.092
Efecto de impositivo	-	-	-	(1.441)	-	(1.441)
Instrumentos de cobertura	-	-	-	22.076	11.875	33.951
Efecto impositivo	-	-	-	(7.735)	(4.156)	(11.891)
Otras ganancias (pérdidas)	-	-	-	(10.104)	(15.513)	(25.617)
Ganancias (pérdidas) no reconocidas en la cuenta de pérdidas y ganancias	-	(3.543)	-	6.888	(7.794)	(4.449)
(Adquisición)/disminución de acciones propias, neto	-	9.706	1.151	(1.151)	-	9.706
Dividendos	-	-	-	(29.998)	-	(29.998)
Resultado del ejercicio 2003	-	-	-	160.114	-	160.114
Saldo a 31 de diciembre de 2003	27.898	379.358	(126.899)	502.879	(25.523)	757.713
Activos financiero disponibles para la venta	-	-	-	(2.373)	-	(2.373)
Efecto de impositivo	-	-	-	828	-	828
Instrumentos de cobertura	-	-	-	(4.131)	2.155	(1.976)
Efecto impositivo	-	-	-	1,44	(755)	689
Otras ganancias (pérdidas)	-	-	-	(632)	(4.434)	(5.066)
Ganancias (pérdidas) no reconocidas en la cuenta de pérdidas y ganancias	-	-	-	(4.864)	(3.034)	(7.898)
(Adquisición)/disminución de acciones propias, neto	-	(19.071)	17.400	10.979	-	9.362
Dividendos	-	-	-	(35.00)	-	(35.000)
Amortización de acciones clase "B"	(4.854)	-	-	4.369	-	(485)
Resultados del ejercicio 2004	-	-	-	208.032	-	208.032
Saldo a 31 de diciembre de 2004	23.044	360.341	(109.499)	686.395	(28.557)	931.724

Figura 3. Estat de canvis en el patrimoni net d'Amadeus a 31 de desembre de 2004 i 2003 (nota original de la Memòria dels Comptes Anuals de la companyia)

L'estat de fluxos de tresoreria és altre nou component dels estats financers emesos d'acord amb les NIC/NIIF, no apareixent en aquells emesos d'acord amb la NCE.

L'estat de fluxos de tresoreria ofereix informació sobre els fluxos de tresoreria que s'han produït durant el període, i els classifica segons siguin activitats ordinàries, d'inversió i de finançament. La classificació dels fluxos segons aquestes activitats subministra informació que permet als usuaris avaluar l'impacte de les mateixes en la posició financera de l'empresa, així com sobre l'import final de la seva tresoreria i altres mitjans líquids. A més, pot ser útil també a l'hora d'avaluar les relacions entre tals activitats.

A continuació es detalla què entén la normativa NIC/NIIF per activitats ordinàries, activitats d'inversió i activitats de finançament.

Les activitats ordinàries engloben aquelles que constitueixen la principal font d'ingressos de l'empresa així com altres activitats que no puguin ser classificades ni com d'inversió ni com de finançament. Es tracta d'un indicador clau per a mesurar si aquestes activitats han generat fons líquids suficients per al reemborsament dels préstecs, mantenir la capacitat d'operació de l'empresa, pagar dividendes i realitzar noves inversions sense recórrer a fonts externes de finançament. A més, la informació dels seus components específics resulta útil per a pronosticar els fluxos de tresoreria futurs d'aquestes activitats ordinàries.

Les activitats d'inversió són les que engloben l'adquisició i desapropiació d'actius a llarg termini, així com les altres inversions no incloses en la tresoreria i els altres mitjans líquids. Informen sobre els desemborsaments realitzats a causa d'aquells recursos econòmics que produiran ingressos i fluxos de tresoreria en períodes futurs.

Les activitats de finançament són les que produeixen canvis en la grandària i composició dels capitals propis i dels préstecs presos per part de l'empresa. Es presenten com fluxos de tresoreria de forma separada a la resta, per la seva utilitat en la predicció de necessitats de tresoreria per a afrontar els compromisos amb els proveïdors de capital de l'empresa.

A continuació (Figura 4) es presenta l'estat de fluxos de tresoreria d'Amadeus:

ESTADOS DE FLUJOS DE CAJA CONSOLIDADOS AL 31 DE DICIEMBRE (EXPRESADOS EN MILES DE EUROS)		
	2004	2003
Tesorería procedente de las actividades operativas		
Beneficios de explotación	343.414	320.630
Ajustes por:		
Amortizaciones	205.991	211.905
Beneficios de explotación antes de cambios en el capital circulante (neto de adquisiciones):	549.405	532.535
Cuentas a cobrar	4.334	(4.067)
Administraciones Públicas	(5.810)	2.525
Otros activos circulantes	8.053	15.837
Cuentas a pagar	(24.855)	(17.286)
Otros pasivos circulantes	(10.397)	1.815
Otros pasivos a largo plazo	(5.127)	2.099
Tesorería procedente de las actividades operativas	515.603	533.458
Impuesto sobre Sociedades pagado	(105.621)	(61.825)
Tesorería neta procedente de actividades operativas	409.982	471.633
Tesorería aplicada en las actividades de inversión		
Adquisiciones de inmovilizado material	(77.011)	(52.803)
Adquisiciones de inmovilizado inmaterial	(73.830)	(89.033)
Inversión neta en filiales y empresas asociadas	(55.884)	(83.957)
Intereses cobrados	4.631	1.813
Compra de otras inversiones financieras	(4.257)	(8.529)
Préstamos a terceros	(4.367)	(55.652)
Préstamos a empresas asociadas	(585)	(4.941)
Tesorería obtenida de/(pagada en) contratos de derivados	3.889	12.225
Venta de otras inversiones financieras	3.663	2.689
Dividendos recibidos	7.828	9.076
Tesorería procedente de venta de inmovilizado	3.598	5.112
Tesorería neta aplicada en las actividades de inversión	(192.325)	(264.000)
Tesorería aplicada en las actividades de financiación		
Disposiciones de préstamo	32.864	300.598
Amortización de préstamos	(106.076)	(427.819)
Intereses pagados	(12.533)	(17.928)
Amortización de acciones Clase "B"	(485)	-
Compra de acciones propias	(63.086)	(96)
Venta de acciones propias	39.215	224
Dividendos pagados	(35.000)	(29.998)
Pagos por arrendamientos financieros	(10.419)	(9.756)
Tesorería neta aplicada en las actividades de financiación	(155.520)	(184.775)
Efecto de las diferencias de cambio sobre tesorería y otros activos equivalentes	431	941
Aumto/(disminución) neto en tesorería y otros activos equivalentes	62.568	23.799
Tesorería y otros activos equivalentes al principio del ejercicio	42.101	18.302
Tesorería y otros activos equivalentes al final del ejercicio (Nota 21)	104.669	42.101

Figura 4. Estat de Fluxos de Tresoreria d'Amadeus a 31 de desembre de 2004 i 2003 (nota original de la Memòria dels Comptes Anuals de la companyia)

2.2. Dues informacions noves en la memòria: informació per segments (NIC 14) i beneficis per acció (NIC 33)

2.2.1. INFORMACIÓ PER SEGMENTS (NIC 14)

D'acord amb la NIC 14, les empreses cotitzades haurien de presentar informació financera per segments d'activitat i per segments geogràfics. Un segment d'activitat s'ha d'identificar a partir d'aquells productes o serveis únics o relacionats que tenen certa independència de la resta d'activitats portades a terme per l'empresa. Per la seva banda, un segment geogràfic

15. INFORMACIÓN POR SEGMENTOS					
El Grupo lleva a cabo sus operaciones en la industria de viajes, y por lo tanto los hechos que pudiesen afectar a esta industria podrían afectar tanto a las operaciones del Grupo como a su posición financiera. La distribución geográfica de la cifra de ingresos se ha realizado principalmente teniendo en cuenta el país en el que se han efectuado las reservas y, respecto a las reservas hechas a través del CRS del Grupo directamente por las aerolíneas, se ha tenido en cuenta el país d residencia de cada aerolínea:					
	Ejercicio terminado al 31 de diciembre				
	2004	2003			
Europa	1.371.988	1.293.464			
Estados Unidos	169.717	182.544			
Resto del mundo	514.975	453.001			
Total	2.056.680	1.929.009			
La distribución geográfica de activos mostrada a continuación se ha realizado en función del país donde los activos se hayan localizados. La distribución de activos a 31 de diciembre de 2004 es como sigue:					
	Europa	Estados Unidos	Resto del mundo	Archivos de uso general	Total
Inmovilizado material	266.220	63.929	14.385	-	287.534
Inmovilizado inmaterial	367.637	60.279	14.034	215.259	657.209
Inversiones en empresas asociadas	16.382	2.664	8.542	-	27.588
Total	650.239	69.872	36.961	215.259	972.331

Figura 5. Informació per segments d'Amadeus a 31 de desembre de 2004 (nota original de la Memòria dels Comptes Anuals de la companyia)

és un component identificable de l'empresa que subministra productes o serveis en un entorn econòmic concret (pot ser una regió, un país, un grup de països, etc.). La NIC 14 requereix que, per cada segment identificat, es presenti informació sobre els seus ingressos, resultat, actius i passius. Com a exemple, presentem la informació per segments facilitada en la memòria dels comptes anuals de l'exercici 2004 d'Amadeus. En aquest cas, tal com es pot observar en la figura 5, Amadeus ha optat per informar per segment geogràfic.

Excepte casos específics, com les Societats Anònimes Esportives o les empreses del sector elèctric, la normativa espanyola no obliga a donar informació sobre segments d'activitat. De totes maneres, sí que s'ha d'incloure en la memòria dels estats financers una distribució de la xifra de negocis corresponent a les activitats ordinàries de la companyia per categories d'activitat i mercats geogràfics. Malgrat tot, la normativa espanyola permet ometre la informació anterior en cas que fer-la pública ocasionés perjudicis importants per a l'empresa.

Per tant, les empreses espanyoles haurien de realitzar un esforç per a detallar la informació relativa als segments en els seus estats financers. Per a poder complir amb la NIC 14 haurien d'identificar segments de negoci fins a poder assignar, com a mínim, el 75% dels seus ingressos consolidats.

2.2.2. BENEFICIS PER ACCIÓ (NIC 33)

La NIC 33 és d'obligat compliment per a les empreses que tinguin accions ordinàries o accions ordinàries potencials que cotitzin en borsa o aquelles que estiguin en procés d'emetre aquest tipus de títols. Per a la resta d'empreses la seva aplicació és voluntària.

Aquesta NIC regula àmpliament la valoració i presentació en els estats financers dels beneficis per acció. Aquest tema no està regulat per la NCE.

D'acord amb la NIC 33, els beneficis per acció es calculen dividint els beneficis o pèrdues netes del període entre el terme mitjà ponderat d'accions en circulació durant el període.

El terme mitjà ponderat s'haurà d'ajustar per l'efecte de qualsevol operació, diferent a la conversió d'accions ordinàries potencials, que hagi canviat el nombre d'accions ordinàries en circulació sense un canvi equivalent en el capital de l'entitat. Alguns dels casos en els quals això pot passar serien:

- capitalització de beneficis o una emissió gratuïta (dividend en accions),
- una rebaixa en el preu d'emissió de noves accions associada amb la posada en circulació de drets de subscripció per als accionistes actuals,
- una divisió, en dos o més títols, de les accions existents,
- una concentració de diversos títols en només un.

En aquests casos, s'ajustarà pel canvi proporcional en nombre d'accions ordinàries en circulació, com si l'operació hagués ocorregut al principi del període. També s'haurà d'ajustar la informació financera que es presenta a efectes comparatius.

En el cas que les accions emeses estiguessin parcialment desemborsades, es tractaran com fraccions d'accions ordinàries totalment desemborsades, ja que tenen dret a participar en el repartiment de dividends en proporció a la part desemborsada.

2.3. Principals diferències en les normes de valoració

Descriuim, a continuació, les principals diferències existents entre les NIC/NIIF i la NCE en relació amb les normes de valoració. Ens centrarem en aquelles que tenen un major impacte en els comptes anuals d'Amadeus com veurem a l'apartat 2.4.

2.3.1. NORMES DE VALORACIÓ D'IMMOBILITZAT MATERIAL

L'immobilitzat material sota NIC/NIIF ha de ser classificat com a propietat, planta i equip (regulat en la NIC 16) i inversions immobiliàries (regulat en la NIC 40).

D'acord amb les NIC 16 i 40 s'han de considerar com a propietat, planta i equip tots aquells immobilitzats utilitzats en la producció de béns o en la seva venda com a curs ordinari de les operacions. Així mateix, les inversions immobiliàries són actius que es tenen per a guanyar rendes o plusvàlues.

Les principals diferències en ambdós casos quant al seu tractament comptable, entre la NCE i les NIC/NIIF, es troben en la valoració posterior d'aquests actius després de la seva incorporació al balanç de l'empresa al seu preu d'adquisició.

Així, en referència a la valoració posterior a la inicial, la NIC 16 permet escollir entre dues alternatives:

- Tractament de referència: Els elements de propietat, planta i equip han de ser comptabilitzats pel seu cost d'adquisició menys l'amortització acumulada i l'import acumulat de les pèrdues per deteriorament de valor que hagin pogut patir.
- Tractament alternatiu permès: Els elements de propietats, planta i equip poden ser comptabilitzats pel seu valor revaloritzat, que ve donat pel seu valor raonable, menys l'amortització acumulada practicada posteriorment i l'import acumulat de les pèrdues per deteriorament de valor que hagin pogut patir. La contrapartida d'aquesta revalorització serà el net patrimonial de la companyia, concretament la partida de Reserves de Revalorització.

La NIC 40, igualment, permet escollir entre les dues alternatives esmentades, amb la diferència que en el cas d'optar per l'alternativa de registrar aquest immobilitzat pel seu valor revalorat, la contrapartida serà el resultat de l'exercici i no el patrimoni net com en el cas de propietat, planta i equip.

La normativa espanyola, en canvi, únicament permet la revalorització d'actius quan sigui expressament autoritzada per llei. Per tant, pel que fa a la valoració, la diferència bàsica entre normatives és el tractament alternatiu permès per les NIC 16 i 40, és a dir, la possibilitat de revaloritzar l'immobilitzat material.

En cas d'escollir el tractament alternatiu permès, les revaloritzacions s'haurien de realitzar amb regularitat i en funció dels canvis de valor que

experimentin els actius. L'objectiu és que l'import que figuri en la data del balanç s'ajusti al valor raonable.

El valor raonable està constituït pel valor de mercat, que es determinarà a través d'una taxació. Si no existeix evidència de valor de mercat, s'utilitzaran índexs per a determinar el cost de reposició.

Tots els actius que pertanyin a una mateixa classe haurien de ser tractats de la mateixa manera, és a dir, si es revaloritza un edifici tots els edificis de l'empresa haurien de ser revaloritzats. Les classes d'actius són els terrenys, edificis, maquinària, bucs, aeronaus, vehicles a motor, mobiliari i útils i equips d'oficina.

En la revalorització, l'amortització acumulada rep un tractament diferent en funció del criteri que s'utilitzi:

- si s'utilitza el cost de reposició, s'expressarà l'amortització proporcionalment a la revalorització, de tal forma que el valor comptable net del mateix sigui igual al seu import revalorat,
- si s'utilitza el valor de mercat, es compensarà l'amortització amb el valor comptable brut de l'actiu, de manera que el valor net resultant es recalculi fins a arribar a l'import revalorat de l'element.

2.3.2. NORMES DE VALORACIÓ D'IMMOBILITZAT IMMATERIAL (NIC 38)

En relació a l'immobilitzat immaterial, les principals diferències entre les NIC/NIIF i la NCE resideixen, en primer lloc, en quins elements poden ser registrats en l'actiu d'una empresa com actius intangibles i, en segon lloc, en la valoració posterior d'aquests elements.

En referència a la primera d'aquestes diferències hem d'esmentar que sota NIC/NIIF tot el que són actius ficticis (despeses de constitució, despeses de primer establiment, despeses d'ampliació de capital,...) no podran ser activats i, per tant, haurien de ser considerats despeses de l'exercici que es produeixin. Així mateix, en relació a les despeses d'investigació i desenvolupament, les despeses d'investigació tampoc podran ser activades i les de desenvolupament només es podran activar si es compleixen les següents condicions:

- Demostrar la capacitat tècnica i financera per a completar la producció de l'actiu intangible de manera que pugui estar disponible per a la seva utilització o venda a tercers.
- Demostrar la capacitat de generar beneficis futurs ja sigui amb la utilització pròpia o amb la venda a un tercer de l'esmentat actiu intangible.

- Capacitat per a valorar l'actiu intangible durant la fase del seu desenvolupament.

Quant a la valoració posterior i, tal i com hem comentat per a l'immobilitzat material, la NIC 38 permet escollir entre les dues següents alternatives:

- Tractament de referència: Els elements d'immobilitzat immaterial han de ser comptabilitzats pel seu cost d'adquisició menys l'amortització acumulada i l'import acumulat de les pèrdues per deteriorament de valor que hagin pogut patir.
- Tractament alternatiu permès: Els elements d'immobilitzat immaterial poden ser comptabilitzats pel seu valor revaloritzat, que ve donat pel seu valor raonable, menys l'amortització acumulada practicada posteriorment i l'import acumulat de les pèrdues per deteriorament de valor que hagin pogut patir. La contrapartida d'aquesta revalorització serà el net patrimonial de la companyia, concretament la partida de Reserves de Revalorització.

En el cas d'optar pel tractament alternatiu, també seran d'aplicació els condicionaments comentats per a l'immobilitzat material.

2.3.3. DETERIORAMENT DE VALOR DELS ACTIUS (NIC 36)

D'acord amb la NIC 36, en cada tancament de balanç, l'empresa haurà d'avaluar si existeixen indicis de deteriorament de valor en els seus actius. En cas d'existir, haurà de tornar a estimar l'import recuperable de l'actiu afectat. Per a la identificació, haurà de tenir en compte tant fonts externes com fonts internes d'informació:

- a) Situacions procedents de fonts externes:
 - durant el període, el valor de l'actiu ha disminuït per sobre de l'esperat pel pas del temps o pel seu ús normal,
 - durant el període, s'han produït circumstàncies legals, econòmiques, de mercat o d'altre tipus, amb una incidència significativa adversa per a l'empresa,
 - durant el període, la taxa d'actualització utilitzada per a calcular el valor en ús de l'actiu ha patit canvis significatius, de manera que el seu import recuperable ha disminuït,
 - l'import en llibres de l'empresa és major que la seva capitalització borsària.

b) Situacions procedents de fonts internes:

- l'empresa disposa d'evidències de deteriorament en l'actiu,
- s'espera que tinguin lloc canvis que podrien afectar desfavorablement a l'actiu, com el cas d'un pla d'interrupció d'operacions,
- es té evidència que el rendiment econòmic de l'actiu va a ser inferior a l'esperat,
- qualsevol altre indicatiu de deteriorament dels actius detectat per l'empresa.

Les diferències més importants entre la NIC 36 i la NCE provenen del reconeixement del deteriorament i de la manera de comptabilitzar-lo.

D'acord amb la NIC 36, l'empresa reconeixerà la pèrdua per deteriorament com una despesa de l'exercici o, en cas d'estar comptabilitzat pel seu valor revaloritzat, com una disminució de la revalorització practicada. En canvi, d'acord amb la NCE les pèrdues per deteriorament es consideren en tot cas com despeses de l'exercici on es produeixen.

Així mateix, segons la NIC 36 les pèrdues per deteriorament s'han d'aplicar com a menor valor de l'actiu, independentment que la pèrdua sigui reversible o irreversible.

La NCE, en canvi, especifica la dotació d'una provisió per a les pèrdues reversibles, mentre que les irreversibles s'han d'aplicar directament sobre el valor de l'actiu.

2.3.4. INSTRUMENTS FINANCERS

Segons la NIC 32 i la NIC 39, existeixen tres grans grups d'instruments financers:

- Comptes a cobrar i préstecs

Els préstecs i comptes a cobrar, en el moment inicial, han de ser registrats pel seu cost, tenint en compte els possibles costos de la transacció.

La valoració posterior d'aquests préstecs i comptes a cobrar es realitzarà pel seu cost amortitzat. El cost amortitzat inclou:

Valor inicial
(-)
Reemborsaments de principal
(-)
Amortització gradual de comissions / costos de transacció / descomptes

L'amortització gradual dels costos de transacció es realitzarà mitjançant el mètode del tipus d'interès efectiu, és a dir, aplicant el tipus d'interès que iguala els fluxos d'efectiu a cobrar o a pagar al llarg de la vida esperada del préstec amb el seu import net en llibres.

- Inversions Financeres

Les inversions financeres, en el moment de la seva adquisició, s'han de comptabilitzar pel seu preu d'adquisició, tenint en compte els costos de la transacció, i han de ser classificades en alguna de les següents carteres:

- Actius financers al valor raonable amb canvis en resultats: Inclou aquells actius financers adquirits amb l'objectiu de vendre'ls en un futur immediat per a l'obtenció de beneficis a curt termini.
- Inversions financeres mantingudes fins al venciment: Inclou aquells actius financers amb un venciment fixat, uns pagaments fixos o determinables i que l'empresa té la intenció i la capacitat financera per a mantenir-los fins al seu venciment.
- Actius financers disponibles per a la venda: Inclou aquells actius financers no classificats en cap de les dues carteres anteriors.

La valoració posterior de les inversions financeres es realitzarà en funció de la cartera en la qual estiguin classificades, així:

- Actius financers al valor raonable amb canvis en resultats: Valor Raonable amb contrapartida Resultat de l'exercici.
- Inversions financeres mantingudes fins al venciment: Cost amortitzat.
- Actius financers disponibles per a la venda: Valor Raonable amb contrapartida Reserves de Revalorització, tant sigui un increment o un decrement del valor. En aquest últim cas, no obstant això, si es considera el decrement de valor permanent, és a dir, existeix un deteriorament de valor, l'ajustament es realitzarà contra el resultat de l'exercici.

S'entén com a Valor Raonable la quantitat per la qual pot ser intercanviat un actiu o cancel·lat un passiu entre un comprador i un venedor interessats, ben informats i en condicions d'independència mútua.

- Productes derivats

Els productes derivats s'han de comptabilitzar en el balanç de situació pel seu valor raonable. Aquests productes poden ser classificats en dos grans grups:

- Productes derivats de negociació o especulatiu

Els productes derivats de negociació o especulatiu són aquells adquirits amb l'únic propòsit d'obtenir un benefici a curt termini i segons la NIC 39 han de ser valorats al seu valor de mercat amb contrapartida al resultat de l'exercici.

- Productes derivats de cobertura

Segons les NIC 32 i 39 existeixen dos tipus de cobertura possible:

- Cobertura de valor raonable

Una cobertura de valor raonable és una cobertura d'un risc concret que pugui afectar al resultat net de l'exercici, per l'exposició de canvis en el valor raonable d'un actiu o un passiu.

En les cobertures de valor raonable, tant l'instrument de cobertura com l'element cobert han de ser comptabilitzats al seu valor raonable amb contrapartida en el resultat de l'exercici.

Aquest criteri es seguirà per l'element cobert sigui quin sigui el mètode de valoració a aplicar en el cas que no estigués cobert.

Així mateix, si la cobertura és 100% eficient, els valors raonables de l'element de cobertura i de l'element cobert, seran idèntics en valor absolut i de signe contrari, per tant, l'impacte global sobre el resultat de l'exercici serà nul.

- Cobertures de fluxos de caixa

Una cobertura de fluxos de caixa és una cobertura d'un risc que pugui afectar al resultat net de l'exercici per la variabilitat dels fluxos d'efectiu de certs actius o passius (p. ex. els interessos d'un préstec bancari).

En aquestes cobertures, el producte derivat de cobertura ha de ser registrat al seu valor raonable amb contrapartida el patrimoni net de la companyia, sempre que aquesta cobertura sigui 100% eficient.

2.4.5. DIFERÈNCIES POSITIVES DE CANVI

Segons la NIC 21, i d'acord amb el tractament de referència, les diferències positives de canvi que sorgeixin a partir del procés anterior podran ser reconegudes com un ingrés de l'exercici.

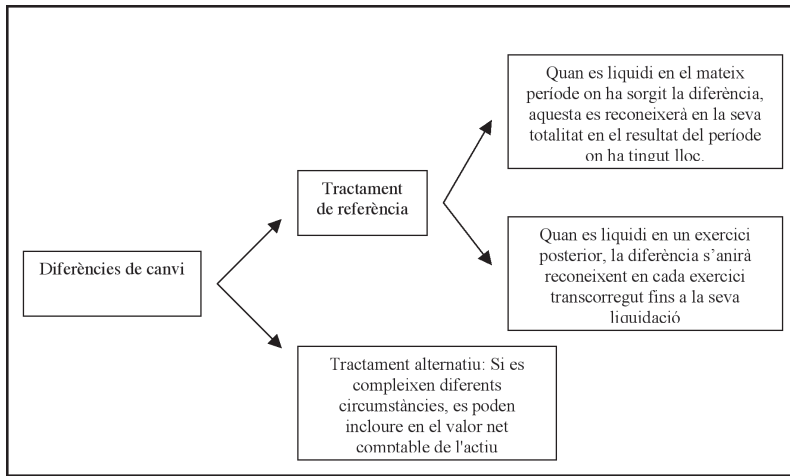

Figura 6. Reconeixement de diferències de canvi d'acord amb la NIC 21.

També cal destacar que la NIC 21 permet la incorporació de les diferències de canvi com més valor en llibres. Efectivament, d'acord amb el tractament alternatiu de la NIC 21, les diferències de canvi es poden capitalitzar sempre que el seu valor ajustat no superi l'import recuperable.

Aquest tractament comptable difereix de l'aplicat per la NCE, que s'erigeix com més prudent. En aquest sentit, sota el sistema comptable espanyol, les diferències positives de canvi que es derivin de partides com valors de renda fixa, crèdits o debits, només podran ser comptabilitzades com un benefici en cas que estiguin realitzades. En cas que encara no estiguin realitzades, s'haurien de tractar com un ingrés a distribuir entre diversos exercicis en el balanç de situació.

Finalment, i en referència al tractament alternatiu ofert per la NIC 21, cal destacar que la NCE només permet la capitalització de les diferències de canvi en el cas d'immobilitzat o existències en curs que tinguin un període de construcció superior a l'any i amb el límit del valor de mercat.

2.3.6. CONSOLIDACIÓ I FONS DE COMERC

D'acord amb la NIC 28, les empreses associades són aquelles en les quals l'inversor exerceix una influència significativa, això és, quan posseeix almenys el 20% dels drets de vot o, en cas que no arribi a aquesta xifra, quan pugui demostrar clarament aquesta influència. En canvi, d'acord amb la NCE, les empreses associades són aquelles en les quals l'inversor exerceix una influència notable, això és, quan posseeix una participació en el

capital almenys d'un 20% en el cas que no cotitzi en Borsa o d'un 3% en cas que cotitzi a Borsa.

Adicionalment, la comptabilització de les inversions en societats dependents en estats financers individuals haurà de realitzar-se, segons la NIC 27, al cost o com un actiu financer disponible per a la venda. En canvi, d'acord amb la NCE aquestes inversions es comptabilitzaran al menor valor entre el preu d'adquisició i el valor de mercat.

D'acord amb la NIIF 3, l'excés existent entre el cost d'una combinació de negocis i la participació de l'entitat adquirent en el valor raonable net dels actius, passius i passius contingents identificables es comptabilitzarà com un fons de comerç.

El fons de comerç adquirit en una combinació de negocis representa, per tant, un pagament realitzat per l'adquirent com bestreta de beneficis econòmics futurs dels actius que no hagin pogut ser identificats individualment i reconeguts per separat.

Després del reconeixement inicial, l'entitat adquirent valorarà aquest fons de comerç pel seu cost menys les pèrdues per deteriorament de valor acumulades. Aquest deteriorament de valor s'ha d'analitzar anualment o amb una freqüència major si els esdeveniments o canvis en les circumstàncies indiquen que el seu valor ha pogut patir un deteriorament. El fons de comerç adquirit en una combinació de negocis no s'amortitzarà. Això suposa un gran canvi pel que fa a la NCE, ja que aquesta normativa estima la vida útil del Fons de Comerç en 5 anys, amb una possible ampliació fins a 20 anys si existeix justificació. D'acord amb aquesta normativa, el Fons de Comerç s'anirà amortitzant de manera sistemàtica al llarg dels anys de la seva vida útil.

2.4. Principals diferències en les normes de valoració en el cas d'AMADEUS

Presentem, a continuació, un quadre resum de la conciliació entre el resultat i els fons propis d'Amadeus amb NIC/NIIF i NCE, on es poden observar les diferències existents en relació a les normes de valoració entre aquestes normatives que apliquen als estats financers d'Amadeus en l'exercici 2004.

Tal com es pot observar en les figures 7 i 8, les diferències aplicables a Amadeus en relació amb les normes de valoració exigides per les NIC/NIIF es poden resumir principalment en quatre aspectes:

- Diferents criteris de consolidació (diferència número 1)
- La no activació de determinats actius intangibles (diferència número 3)

Conciliación del Resultado Neto	Para los años terminados el 31 de diciembre		
	Nota	2004 (No auditado)	2003
Resultado neto-PCGA españoles		216.367	150.127
Ajustes para NIIF:			
Adquisición de Amadeus Operations KG	1	23.826	23.309
Acciones propias y otros instrumentos financieros relacionados con acciones de la Sociedad	2	(5.602)	(13.179)
Amortización de costes de OPS	3	2.512	3.194
Diferencias positivas de cambio no realizadas	4	1.718	2.277
Contabilización de instrumentos financieros	5	(1.868)	(1.467)
Instrumentos financieros relacionados con acciones	6	(26.437)	(4.147)
Impacto debido a nuevas adquisiciones realizadas a partir del 31/03/04 y otros ajustes	7	(2.484)	-
Resultado neto-NIIF		208.032	160.114

Figura 7. Conciliació Resultat net PGC-NIC NIIF d'Amadeus (nota original de la Memòria dels Comptes Anuals de la companyia)

Conciliación del Patrimonio Neto	Para los años terminados el 31 de diciembre		
	Nota	2004 (No auditado)	2003
Fondos propios-PCGA españoles		1.063.930	903.141
Ajustes para NIIF:			
Adquisición de Amadeus Operations KG	1	(71.147)	(94.973)
Acciones propias y otros instrumentos financieros relacionados con acciones de la Sociedad	2	(87.129)	(107.316)
Gastos de OPS	3	-	(2.512)
Diferencias positivas de cambio no realizadas	4	8.890	7.172
Contabilización de instrumentos financieros	5	14.258	18.815
Instrumentos financieros relacionados con acciones	6	5.406	33.386
Impacto debido a nuevas adquisiciones realizadas a partir del 31/03/04 y otros ajustes	7	(2.484)	-
Fondos propios-NIIF		931.724	757.713

Figura 8. Conciliació Patrimoni net PGC-NIC/NIIF d'Amadeus

- Tractament de les diferències positives de canvi (diferència número 4)
- Registre i valoració d'instruments financers (diferències número 2, 5 i 6)

Bibliografía

- AECA (1999) «*Marco conceptual para la información financiera*», Asociación Española de Contabilidad y Administración de Empresas, Madrid.
- AMAT, O. I BLAKE, J. (2002) «*Contabilidad creativa*», Gestión 2000, Barcelona.
- ACCID (2003) «*Comprender las Normas Internacionales de Contabilidad*», Gestión 2000, Barcelona.

- ACCID (2004) «NIC/NIF», Gestió 2000, Barcelona.
- DIPIAZZA, S.A. I ECCLES, R.G. (2002) «*Building public trust. The future of corporate reporting*», Wiley, Nueva York.
- ECCLES, R.G., HERZ, R.H, KEEGAN, E.M. I PHILLIPS, D.M.H. (2001) «*La revolución Value Reporting*», Deusto, Bilbao.
- IASC (2000) «*International Accounting Standards explained*», International Accounting Standards Committee, Londres.
- IADC (2002) «*Normas Internacionales de Contabilidad*», CissPraxis, Madrid.
- ICAC (2002) «*Informe sobre la situación actual de la contabilidad y líneas básicas para abordar su reforma*», Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas, Madrid.
- LOW, J. I COHEN, P. (2002) «*Invisible advantage. How intangibles are driving business performance*», Perseus Publishing, Cambridge.
- MOHRLE, S.R. (2002) «Do firms use restructuring charge reversals to meet earnings targets?» *The Accounting Review*, vol.77, núm. 2, pág. 397-423.
- MULFORD, CH.W. I COMISKEY, E.E. (2002) «*The financial numbers game. Detecting creative accounting practices*», Wiley, Nova York.
- PENMAN, S.H. I ZHANG, X. (2002) «Accounting conservatism, the quality of earnings, and stock returns» *The Accounting Review*, vol.77, núm. 2, pág. 237-264.
- PRICEWATERHOUSECOOPERS (2002) «*Normas Internacionales de Contabilidad*», Francis Lefebvre, Madrid.
- SUOZO, P, SUTHERLAND, G, COOPER, S. Y DENG, Z. (2002) «*Can you trust the numbers?*», UBS Warburg, Londres.

Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció

Edif. Col·legi d'Economistes de Catalunya

Pl.- Ga·l·la Plàcida 32, 4ª planta - 08006 Barcelona

Tel. 93 416 16 04 extensió 2019

info@accid.org - www.accid.org- @Associacio ACCID